

PWYLLGOR SAFONAU

Cofnodion Cyfarfod Hybrid a gynhaliwyd ar 15 Mai, 2025.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Cynghorwyr R.M. Birch, J.E. Charles a C.P. Franks; R. Alexander, R. Hendicott a G. Watkins (Aelodau Annibynnol); a'r Cynghorydd P. Summers (Cynrychiolydd Cynghorau Tref a Chymuned).

20. CYHOEDDIAD –

Cyn i fusnes y Pwyllgor ddechrau, darllenodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu y datganiad a ganlyn: “A gaf i atgoffa pawb oedd yn bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio ar y rhyngwrdd a bod y recordiad hwn yn cael ei archifo i'w weld yn y dyfodol.”

21. PENODI CADEIRYDD –

PENDERFYNWYD – Y dylid penodi R. Hendicott yn Gadeirydd ar gyfer blwyddyn y Cyngor 2025/26.

22. PENODI IS-GADEIRYDD –

PENDERFYNWYD – Y dylid penodi G. Watkins yn Is-gadeirydd ar gyfer blwyddyn y Cyngor 2025/26.

23. YMDDIHEURIAD AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd hyn gan G. Olphert (Aelod Annibynnol).

Cynghorodd y Swyddog Monitro hefyd fod hysbysiad ymddiswyddiad wedi'i dderbyn gan Mrs. L. Tinsley ar gyfer y Pwyllgor ac felly y byddai proses recriwtio yn cychwyn maes o law.

24. COFNODION –

PENDERFYNWYD – Cymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 27 Mawrth, 2025 fel cofnod cywir.

25. DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

26. CEISIADAU AM GANIATÂD (SM/PGCD) –

Diben yr adroddiad oedd ystyried ceisiadau am esgusodeb a dderbyniwyd gan y Cyngorwyr B. Loveluck-Edwards (x 2) a W.A. Hennessy (x 1) o Gyngor Bro Morganwg, fel y manylir yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

Gan ystyried ail gais y Cyngorydd Loveluck-Edwards ynghylch Banc Bwyd Arfordir Bro Morganwg, ac mewn ymateb i ymholiad a godwyd gan Aelodau'r Pwyllgor, dywedodd y Swyddog Monitro mai eu cyngor fyddai caniatáu'r cais i siarad, pleidleisio ac aros mewn cyfarfodydd lle ystyrid materion cyffredinol ond i siarad dim ond pan drafodid materion ynghylch tâl ariannol.

Ar ôl ystyried y ceisiadau'n ofalus a chan ystyried cyngor y Swyddog Monitro uchod, fe

PENDERFYNWYD – Y dylid caniatáu'r esgusodau fel y'u nodir yn yr atodlen isod hyd at ddyddiad yr Etholiadau Llywodraeth Leol nesaf:

Aelod sy'n Gofyn am Ollyngiad	Paragraff(au) Rheoliadau'r Pwyllgor Safonau (Caniatáu Gollyngiadau) (Cymru) 2001 - y Caniateir Gollyngiadau oddi tanynt ac y gwnaed cais amdanynt oddi tanynt	Penderfyniad
Y Cyngorydd B. Loveluck-Edwards	(d)	Caniatâd i siarad yn unig, mewn cyfarfodydd lle codir materion yng nghyfarfodydd y Cyngor mewn perthynas â Gwasanaeth 'Ymweld â'r Dyffryn' Cyngor Bro Morganwg.
Y Cyngorydd B. Loveluck-Edwards	(d), (Dd), (g)	Siarad, pleidleisio ac aros yng nghyfarfodydd Cyngor Bro Morganwg pan godir materion cyffredinol sy'n ymwneud â Banc Bwyd Arfordir Bro Morganwg, a siarad dim ond pan fydd materion ynghylch tâl ariannol i Mr Loveluck-

		Edwards i'w hystyried yng nghyfarfodydd Cyngor Bro Morganwg mewn perthynas â Banc Bwyd Arfordir Bro Morganwg.
Y Cynghorydd W.A. Hennessy	(d), (Dd), (g)	Caniatâd i siarad, pleidleisio ac aros yng nghyfarfodydd Cyngor Bro Morganwg a Chyngor Tref y Barri pan fydd materion sy'n ymwneud â'r sefydliad CYSAG (Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol) i'w trafod.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried y ceisiadau a gyflwynwyd a'r trafodaethau a gynhaliwyd yn y cyfarfod.

27. RHAGLEN GWAITH YMLAEN Y PWYLLGOR SAFONAU (SM/PGCD) –

Cytunodd y Pwyllgor Safonau i sefydlu Rhaglen Waith Ymlaen ar gyfer y Pwyllgor ym mis Mawrth 2018. Cyngorodd y Swyddog Monitro fod fersiwn ddiwygiedig o Raglen Waith Ymlaen y Pwyllgor ar gyfer y Flwyddyn Ddinesig 2025/26 wedi'i hatodi i'r adroddiad yn Atodiad 1 i'r Pwyllgor ei hystyried a'i chytuno.

Yn dilyn ymholiad a godwyd gan y Cadeirydd, cadarnhaodd y Swyddog Monitro fod trefniadau wedi dechrau i wahodd Arweinwyr Grŵp Bro Morganwg i gyfarfod nesaf y Pwyllgor Safonau, i roi adborth ar gydymffurfiaeth â'u dyletswyddau, fel y nodir yn adran 62 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Byddai'r mater hwn yn cael ei drin fel rhan o Adroddiad Blynyddol Drafft y Pwyllgor Safonau.

Ar fater cynhyrchu amserlen ar gyfer trefnu sylwadau Cyngorau Tref a Chymuned gan Aelodau Annibynnol y Pwyllgor Safonau, cyngorodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu fod pob Aelod Annibynnol wedi cael ei weld o'r blaen ar gynnig drafft o'r amserlen i gael sylwadau arno, fodd bynnag, roedd yr amserlen yn dal i fod yn amodol ar gadarnhad o ddyddiadau cyfarfodydd Cyngorau Tref a Chymuned yn y dyfodol yn dilyn cynnal Cyfarfodydd Blynyddol perthnasol. Felly, byddai drafft amserol a therfynol yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor yn ei gyfarfod nesaf ym mis Gorffennaf i'w hystyried a'i gymeradwyo.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach, fe wnaeth y Pwyllgor wedyn

PENDERFYNWYD – Y dylid cytuno ar y Rhaglen Waith Ymlaen a oedd ynghlwm yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

Rheswm dros y penderfyniad

Cytuno ar Raglen Waith i'r Dyfodol.

28. PWYLLGOR SAFONAU: GRŴP GWAITH GWEITHDREFNAU – CYLCH GORCHWYL (SM/PGCD) –

Cyfarfu'r Pwyllgor Safonau ar 27 Mawrth 2025 a chytunodd y dylid sefydlu gweithgor bach i adolygu Gweithdrefnau Safonau fel a ganlyn:

- Yn dilyn y Cynnig a gymeradwywyd gan y Cyngor Llawn ar 2 Rhagfyr 2025, adolygiad o Brotocol y Safonau Ymddygiad a ddisgwyllir gan Aelodau o dan Adran 19 o Gyfansoddiad y Cyngor; y Weithdrefn Datrys Anghydfodau Lleol (LDRP) ar gyfer ymdrin â honiadau lefel isel o dorri Cod Ymddygiad yr Aelodau.
- Yn dilyn adolygiad gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC), paratôdd y Grŵp Swyddogion Monitro (GSM) brotocol model i fynd i'r afael â materion a nodwyd, gyda chynghor gan yr OGCC a rhestr wirio a ddarparwyd fel y'i hystyriwyd gan y Pwyllgor o dan Ran II o'r agenda.
- Ystyriwyd hefyd fod adolygiad o'r Weithdrefn ar gyfer Ymdrin â Honiadau a wneir yn erbyn Cynghorwyr, fel y cytunwyd gan y Pwyllgor Safonau ym mis Ionawr 2016, yn amserol.

Felly, cynghorodd y Swyddog Monitro fod Cylch Gorchwyl drafft ("ToR") wedi'i atodi i'r adroddiad yn Atodiad 1 a gofynnwyd i'r Pwyllgor ei ystyried a'i gymeradwyo, yn amodol ar unrhyw welliannau y cytunwyd arnynt ac amserlen ar gyfer adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Safonau i'r Aelodau eu hystyried.

Yn dilyn cyflwyniad yr adroddiad gan y Swyddog Monitro, gofynnodd Aelodau Annibynnol y Pwyllgor am eglurhad ar y drefn briodol ar gyfer ystyried y gweithdrefnau perthnasol, fel y cyfeirir atynt yn y Cynnig a godwyd gan y Cyngor Llawn, rhyngddynt eu hunain ac Aelodau Etholedig priodol y Cyngor. Roedd yr Aelodau Annibynnol o'r farn y dylai Aelodau Etholedig gynnal yr adolygiad yn y lle cyntaf yn ogystal â chytuno ar Gylch Gorchwyl Gweithgor Gweithdrefnau'r Pwyllgor Safonau, gyda'r Pwyllgor Safonau wedyn yn cael ei ofyn i ymgynghori ar unrhyw gynigion dilynol. Byddai hyn yn cyd-fynd ag ethos cylch gorchwyl y Pwyllgor i orfodi safonau yn hytrach na'u gosod, ac i roi sylwadau ar yr adolygiad a gynhaliwyd gan Aelodau Etholedig y Cyngor yn hytrach na'i arwain.

Felly, roedd Aelodau'r Pwyllgor yn anghyfforddus gyda'r Cynnig gan y Cyngor Llawn wedi'i gynnwys mor fanwl yn nogfen Cylch Gorchwyl y Grŵp Gwaith Gweithdrefnau'r Pwyllgor Safonau, pwynt cylch gorchwyl (a). Fodd bynnag, roeddent yn fodlon gyda phwyntiau Cylch Gorchwyl (b) a (c) wedi'u cynnwys, yn ogystal â'r holl gynnwys arall heb sylwadau.

Yng ngoleuni sylwadau'r Pwyllgor, cynigiodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu y dylid gohirio'r eitem tan gyfarfod nesaf y Pwyllgor er mwyn i swyddogion a oedd yn bresennol allu cynnal trafodaethau gydag Aelodau Etholedig y Cyngor nad oeddent yn bresennol ar hyn o bryd, a chytunodd y Pwyllgor i hynny.

PENDERFYNWYD – Y dylid gohirio'r adroddiad tan gyfarfod yn y dyfodol o'r Pwyllgor.

Rheswm dros y penderfyniad

Ceisio eglurhad pellach ar drefn yr ymgynghori ar gyfer cynnal yr adolygiad.

29. GOHEBIAETH AG OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU (SM/PGCD) –

Yn unol â Rhaglen Gwaith Cychwynnol y Pwyllgor, cytunwyd yn flaenorol y byddai eitem sefydlog yn ymddangos ar agenda'r Pwyllgor fel y gallai'r Pwyllgor gael gwybod am ohebiaeth ag Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ac unrhyw faterion sy'n codi.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi cynnwys yr adroddiad, o ystyried y ffaith y byddai unrhyw ddiweddariad ar ohebiaeth a dderbyniwyd oddi wrth Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, ac unrhyw faterion yn codi o dan Ran II o'r adroddiad, yn cael eu hystyried dan Ran II o'r rhaglen.

Rheswm dros y penderfyniad

Hysbysu Aelodau'r Pwyllgor.

30. GWAHARDD Y WASG A'R CYHOEDD –

PENDERFYNWYD – O dan Adran 100A (4) o'r Deddf Llywodraeth Leol 1972, bod y wasg a'r cyhoedd yn cael eu heithrio o'r cyfarfod ar gyfer yr eitem fusnes ganlynol ar y sail ei bod yn debygol o gynnwys datgeliad o wybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir yn Rhan 4 o'r Atodlen 12A (fel y'i diwygiwyd) o'r Ddeddf, y cyfeirir at baragraffau perthnasol yr Atodlen mewn cromfachau ar ôl y pennawd munud.

31. GOHEBIAETH AG OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU (SM/PGCD) (GWYBODAETH EITHRIEDIG – PARAGRAFFAU 12, 13 A 14) –

Fel yr amlinellwyd yn Rhan I o'r agenda, roedd y Pwyllgor Safonau wedi cytuno bod eitem sefydlog yn ymddangos ar agenda'r Pwyllgor er mwyn i'r Swyddog Monitro / Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd allu hysbysu Aelodau'r Pwyllgor Safonau ynghylch gohebiaeth a dderbyniwyd oddi wrth Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (yr Ombwdsmon) ar unrhyw faterion yn codi, gyda'r eitemau'n gyfrinachol eu natur yn unol â gweithdrefn yr Ombwdsmon.

PENDERFYNWYD – Nodi'r wybodaeth gyfrinachol a ddarparwyd gan y Swyddog Monitro / Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd a Chyfreithiol yn y cyfarfod.

Rheswm dros y penderfyniad

O ystyried gohebiaeth a dderbyniwyd gan yr Ombwdsmon, yn nodi ei fod yn gyfrinachol ar hyn o bryd.